

Die Walküre als Freudiaanse sf

Voorstelling: Die Walküre van R. Wagner door Vlaamse Opera o.l.v. Ivan Törzs. Regie: Ivo van Hove. Gezien: 7/2 Opera Gent. Herh.: t/m 10/3. www.Vlaamseopera.be. Radio: 3/3 (Klara)

Door KASPER JANSEN

Een totaal multimediaal opera-Gesamtkunstwerk, dat is Wagners *Der Ring des Nibelungen* bij de Vlaamse Opera. Regisseur Ivo van Hove presenteert de vierdelige mythische cyclus als 'opera van de 21ste eeuw', spelend in een toekomstige giga-metropool met computers en andere technologie. Het decor van Jan Versweyveld is inventief en multifunctioneel. Wat in de ene scène een loft vol pilaren lijkt, is even later een eendeloze stad vol World Trade Centers.

De langjarige productie zelf, nu met *Die Walküre* toe aan het tweede deel, gebruikt alles wat er op dit gebied mogelijk is. Het repetitieproces is te volgen via internet. Rond de voorstellingen is er een scala aan documentatie en activiteiten: een programmaboek met uitleg, analyses en een genealogie van Nibelungen en goden, foto's, inleidingen en een radio-uitzending. Het meest instructief is de bijdrage van dramaturge Janine Brogt: het is een genoegen om te lezen hoe verhelderend zij Wagner

navertelt en Van Hove's freudiaanse opvattingen duidt.

Deze *Ring* is extreem regisseurs-theater en toont niet zozeer wat Wagner bedoelde met zijn cyclus over macht en liefde, maar hoe Van Hove zelf daarin meer complexiteit ontdekt en de deprimerende toekomst beziet. „Ik ben een soort oppergod, vrees ik”, zei hij in een interview over zijn rol van regisseur, die hem een rivaal maakt van de treurige god Wotan in een onmenselijk verstedelijkte wereld.

Voor wie zich flink heeft ingeleefd, is *Die Walküre* een eitje. Het verleden van de ooit gescheiden tweeling Siegmund en Sieglinde moet door gebrek aan jeugdzorg onvermijdelijk leiden tot hun bloedschennigheid en het verwekken van de latere held Siegfried. Wotans teloorgang is treffend verbeeld: in het conflict met echtgenote Fricka, die met de drankfles gooit, smijt hij met het echtelijk bed. Dé verrassing is de *Walkürenritt*: met vijf echte schimmels lijkt het Walhalla een manegestal.

Muzikaal is de voorstelling technisch niet perfect maar wel zeer expressief en dramatisch. Ook vocaal is dat het geval. Er wordt vaak vervaarlijk luid gezongen door James Johnson (Wotan), Therese Waldner (een van de twee Sieglindes), en Jayne Casselman, een geweldige Brünnhilde.